

A dohánykoncessziós eljárás története, eredményei

2014. február 20

Tartalom

1.	Dohánytermék kiskereskedelmi koncessziós rendszer története	3
2.	Külső jogi környezet	5
3.	A Dohánytermék kiskereskedelmi rendszer koncesszióval történő ellátása során 2013. évben elért legfontosabb eredmények	5
4.	Ellátási kötelezettség biztosítása	6
5.	Országos ellátottság helyzete	6
6.	Koncessziós díjak összege és behajtása	7

1. DOHÁNYTERMÉK KISKERESKEDELMI KONCESSZIÓS RENDSZER TÖRTÉNETE

A dohánytermék kiskereskedelmi rendszer hazai új struktúráját a 2012. szeptember 24-én kihirdetett, a fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény (a továbbiakban: „Fdtv”) szabályozza. Az új szabályozás elsődleges állami célja a fiatalok dohányzásának visszaszorítása volt. A 2013. július 1. napjától bevezetésre kerülő új dohánytermék-kiskereskedelmi rendszer értelmében a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenység kizárólagosan az állam hatáskörébe utalt jogosultság, amely jogosultság átengedésére az állam nyilvános pályázatot ír ki.

A dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultság átengedésére vonatkozó pályázati kiírás szerint pályázatot kizárólag természetes személy nyújthat be még akkor is, ha a pályázat benyújtásakor nyilatkozik, hogy pályázatának eredményessége esetén gazdasági társaság útján kívánja ellátni a koncesszió-köteles tevékenységet. Dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységet az Európai Unió tagállama vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam területén székhellyel rendelkező egyéni vállalkozó, vagy olyan gazdasági társaság folytathat, amelyben a nyertes pályázó tagként korlátlan felelősséggel tartozik a társaság kötelezettségeiért.

A jogosultságot az állam a törvényben előírt fenti feltételek teljesülése esetén a nyertes pályázóval kötött, 20 éves határozott időre szóló koncessziós szerződéssel engedi át. A koncessziós szerződés megkötése után dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységet kizárólag az végezhet, aki a tevékenység végzéséhez szükséges vámhatósági engedéllyel is rendelkezik.

A dohánytermék-kiskereskedelem szervezésének előmozdítására, a dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultság átengedéséről szóló pályázat kiírásának, elbírálásának, a koncessziós szerződés megkötésének előkészítésére, valamint a megkötött koncessziós szerződés ellenőrzésére a miniszter 100%-os állami tulajdonban lévő zártkörűen működő nonprofit részvénytársaságot alapított.

Az új rendszer bevezetése nemcsak abban eredményezett változásokat, hogy meghatározta, hogy kizárólag a törvényi feltételeknek megfelelő személyek gyakorolhatják a dohánytermék-kiskereskedelemre vonatkozó állami koncessziós jogosultságot, hanem abban is, hogy meghatározta a településen belül gyakorolható koncessziós jogosultságok számát, szabályozta a dohánytermék értékesítési helyét azáltal, hogy dohányterméket kizárólag Nemzeti Dohányboltokban lehet értékesíteni, meghatározta a dohányboltban értékesíthető termékkört és a fiatalok védelme érdekében is szigorú előírásokat hozott, miszerint fiatalok személy dohánytermék-értékesítési helyén nem tartózkodhat, illetve fiatalok személyt dohánytermékkel tilos kiszolgálni.

2013. május 31-én került kihirdetésre a 2013. évi LXXI. törvény, mely az Fdtv. módosításaként a Nemzeti Dohányboltok működését alapjaiban megváltoztatta.

A törvénymódosítás értelmében a dohányboltokban a következő termékek árusíthatók: dohánytermék, dohányterméket kiegészítő termék, sorsolós játék és fogadás bonyolításával kapcsolatos termék, a kereskedelmi törvényben meghatározott szeszesital, energiatital, kávé, üdítőital és ásványvíz, fagyalt és más ehető jégkrém, újság, napilap, folyóirat, periodikus kiadvány, jogszabály által meghatározott más termék.

A törvénymódosítás alapján bármely dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultság gyakorlása egy adott településen megszűnt vagy még nem folyik, akkor a dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultságot a Társaság, vagy a Társaság által felhatalmazott személy útján gyakorolhatja az állam az új, eredményes pályázat alapján megkötendő koncessziós szerződés aláírásáig.

A törvényi felhatalmazásnak megfelelően 2013. június 30-án került kihirdetésre a 244/2013 (VI.30.) Kormányrendelet a dohánytermék kiskereskedők által vezetendő nyilvántartásokról, valamint a dohányboltban forgalmazott egyes termékekre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséről, amely értelmében a dohánytermék-kiskereskedő köteles a dohánytermékekkel és bizonyos dohányterméket kiegészítő termékkel kapcsolatos készletéről, illetve annak forgalmáról külön jogszabály szerint nyilvántartást vezetni, illetve elektronikus úton adatot szolgáltatni a Zrt. részére

A 181/2013 (VI.7.) Kormányrendelet a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységhez kapcsolódó engedélyezési eljárás egyes szabályairól 2013 év végén ismételten jelentős szigorításokat vezetett be azáltal, hogy a dohányboltok elhelyezkedésével kapcsolatos szabály kerültek bevezetésre.

Fenti kormányrendelet meghatározza, hogy 2013. november 30-tól kezdődően Dohánybolt nem működhet, illetve már működő nem költözhet már meglévő Dohánybolt bármely bejáratától számított 200 méteres körzetén belül, továbbá 2014. május 31-től Dohánybolt nem működhet olyan építményben, illetve nem választható le olyan építményből, amelyben 2500 m²-nél nagyobb alapterületű eladótérrel rendelkező üzlet, továbbá üzemanyagtöltő állomás működik. A tilalom többek között az építmény rendeltetészerű használatához biztosított gépjármű elhelyezésére szolgáló területen (parkolóban), ideértve különösen annak járművel vagy gyalogosan használható közlekedési útvonalaira, határoló területeire, továbbá az ahhoz kapcsolódó fásított vagy füvesített területeire is kiterjed.

A 2013. év a dohánytermék kiskereskedelem koncesszióval történő gyakorlása életében jelentős mérföldkőnek számított. 2012. év végén jelent meg az 1. számú Pályázati Kiírás, mely pályázat lebonyolítása, a nemzeti fejlesztési miniszter részére döntésre előkészítése az ND Nonprofit Zrt alapvető feladata. Az első pályázatadás postára adási határideje 2013. február 22 volt. Ezen Pályázati Kiírás alapján az eredményhirdetés 2013. április 22. napján megtörtént, míg a koncessziós szerződések megkötésére a koncessziós törvény alapján 2013. május 22-ig volt lehetőség. Az első pályázati kiírásra közel 16.000 pályázat érkezett. A 7.000 koncessziós helyből 5.415 koncessziós hely pályázatát lett sikeres első körben.

2013. május 22. napjáig az 5.415 nyertes pályázóból 35 Jogosult nem írta alá időben a Koncessziós szerződést, további 21 Jogosult pedig nem kapott NAV engedélyt.

A Társaság 2013. év során a következő pályáztatások szervezését és adminisztrációját végezte:

Pályázati Kiírás időpontja	Koncessziók száma	Beérkező pályázatok száma	nyertes pályázatok	Alá nem írt pályázatok
2012.12.15.	7.000	14.705	5415	45
2013.05.02.	955	1.417	549	79
2013.08.12.	180	3.841	168	20
2013.12.18. (folyamatban)	992	567	-	-
Pályázatok összesen		20.530	6.132	144

2. KÜLSŐ JOGI KÖRNYEZET

A dohánytermék-kiskereskedelem működését alapvetően a következő törvényi szabályozások befolyásolják:

- 2012 évi CXXXIV. törvény, a fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről (Fdtv)
- A koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény
- A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény
- A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény
- A gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény
- A dohánytermékek gyártásáról, forgalmazásáról és ellenőrzéséről szóló 102/2005. (X.31.) FVM rendelet
- 181/2013. (VI. 7.) Korm. rendelet A dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységhez kapcsolódó engedélyezési eljárás egyes szabályairól
- a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény
- 244/2013 (VI.30) Kormányrendelet a dohánytermék kiskereskedők által vezetendő nyilvántartásokról, valamint a dohányboltban forgalmazott egyes termékekre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséről.

3. A DOHÁNYTERMÉK KISKERESKEDELMI RENDSZER KONCESSZIÓVAL TÖRTÉNŐ ELLÁTÁSA SORÁN 2013. ÉVBEN ELÉRT LEGFONTOSABB EREDMÉNYEK

- ❖ Egységes arculatú Nemzeti Dohánybolt hálózat kialakítása oly módon, hogy a törvény szellemének megfelelően kiskorúak ne juthassanak hozzá dohánytermékekhez, illetve azokkal még közvetetten, látható módon se kerüljenek kapcsolatba.
- ❖ Míg 2012. évben a kereskedők 58%-a értékesített fiatalok számára dohányterméket, addig a dohánytermék árusítás koncentrálttá tétele, szigorúbb ellenőrzése, jelentősebb szankciók bevezetése által ez az arány 12%-ra csökkent.

- ❖ Szoros és hatékony együttműködés kialakítása állami szervekkel, szervezetekkel (NAV, NFH, KSH).
- ❖ Szándéknyilatkozat aláírása a dohánytermékek első hazai jelentősebb forgalombahozóival, mely kiterjed az ellátás biztonságának garantálására, a törvény szellemiségének méltatására, valamint az illegális kereskedelem visszaszorítására.
- ❖ A korábbi, nagyságrendileg 200 dohányáru szaküzlet számának növekedése több, mint 6.300 dohányáru szaküzletté.
- ❖ Közel 5.800 család hosszú távú megélhetésének biztosítása.
- ❖ 2 hónap alatt kialakításra és bevezetésre került a közel 5900 dohánybolt online készletforgalmi adatszolgáltatásának rendszere, 2013. szeptember 1. napjától az ND Nonprofit Zrt. Adatgyűjtő készletforgalmi rendszere zavartalanul működik.

4. **ELLÁTÁSI KÖTELEZETTSÉG BIZTOSÍTÁSA**

Az ND Nonprofit Zrt a törvényi előírásoknak és a kormányzati szándéknak megfelelően a koncessziós szerződéssel el nem látott területeken kijelöléssel biztosítja a dohánytermékkel történő ellátást.

Megnevezés	Nemzeti dohányboltok száma
koncessziós szerződéssel működők:	5.928
kijelöléssel működők:	386
régi trafikusként kijelöltként működik	56
Összes működő dohánybolt	6.370

Az ellátási kötelezettség megoldására az ND Nonprofit Zrt alapvetően a helyi önkormányzatoktól érkezett javaslatok alapján lehetőséget adott a korábban dohányterméket értékesítők számára, hogy az értékesítést adott területen adott feltételrendszer alapján az újabb pályáztatással elnyert koncessziós szerződés megkötéséig folytathassák. A Társaság az év során közel 1.300 kijelölési okiratot kezelt. Az első pályáztatást követően közel 900 kijelölés történt, melynek száma az újabb pályáztatások, illetve kijelölt részéről történő visszaadás eredményeként az év során folyamatosan csökkent, újabb kijelölések kis számban történtek. Jelenleg 386 kijelölt folytat dohánytermék kereskedelmi tevékenységet.

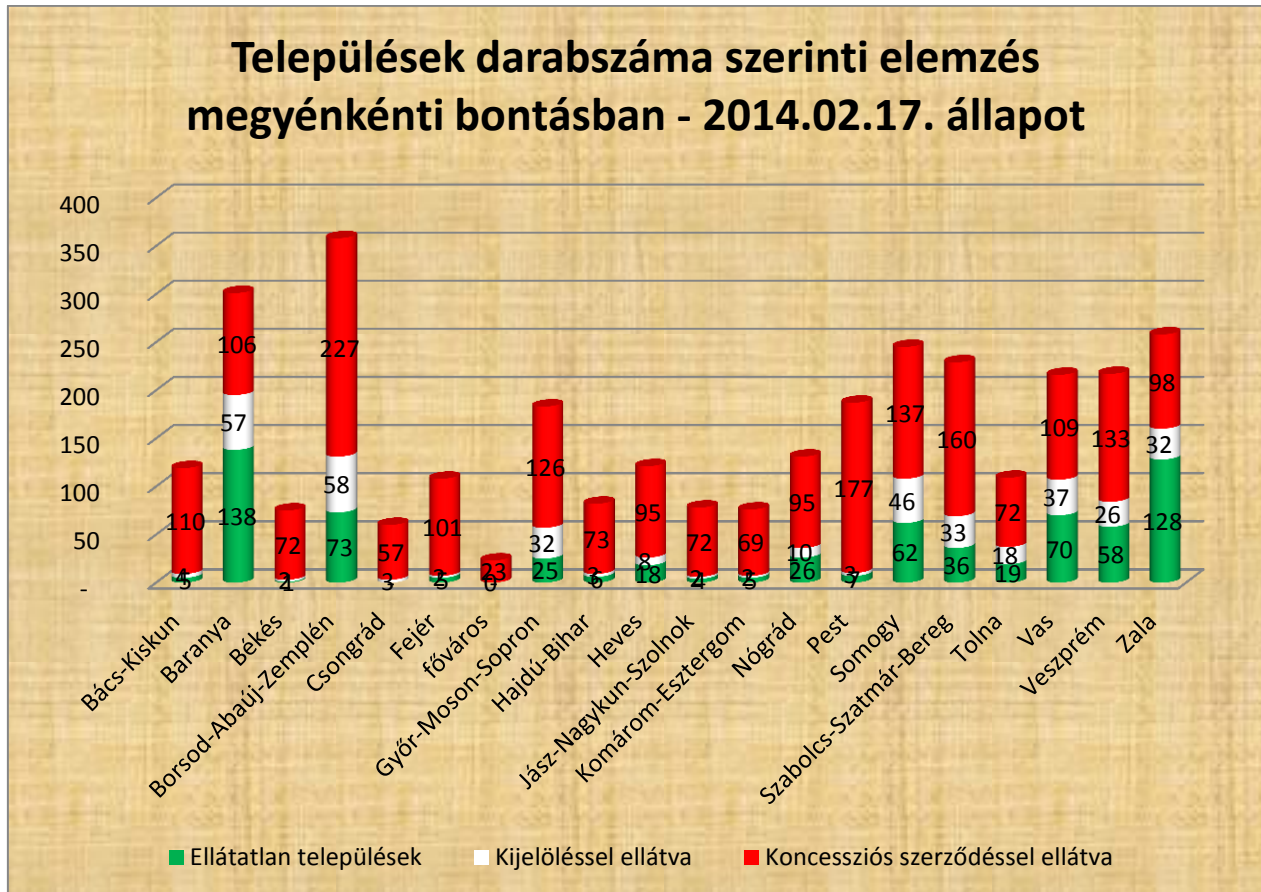
5. **ORSZÁGOS ELLÁTOTTSÁG HELYZETE**

Magyarország teljes népességének jelenleg 98%-a, több, mint 9.7 millió ember a saját települését jut dohánytermékhez, csupán a lakosság 2%-nak kell ehhez más településre utaznia.

Országos szinten az ellátatlan településekből 133 darab 100 fő alatti helység, melyből a legkisebb 9 fő állandó lakossal rendelkezik. Az ellátatlan települések átlag lélekszáma 310 fő, melyek jellemzően azok a mikrotelepülések, ahol a rendszer bevezetését megelőzően sem volt helyben dohánytermék kiskereskedelem.

Teljes körű az ellátottság a fővárosban és Csongrád megyében, 10 alatti ellátatlan település található Bács-Kiskun, Békés, Fejér, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykunszolnok, Komárom-Esztergom és Pest megyékben, a két legrosszabb helyzetben

lévő megye Zala és Baranya, ahol a legmagasabb az aprófalvak, valamint a zsáktelepülések száma. Az aprófalvak kiemelkedően magas számát támasztja alá az a tény, miszerint ebben a két megyében az országos átlagtól eltérően az ellátatlan települések átlagos lélekszáma 229, illetve 237 fő.

6. KONCESSZIÓS DÍJAK ÖSSZEGE ÉS BEHAJTÁSA

A Pályázati Kiírásban a Magyar Állam sávosan emelkedő koncessziós díjat állapított meg. A következő díjfizetési kategóriák kerültek megkülönböztetésre:

2.000 fő lélekszámot meg nem haladó település:	100.000 Ft.+ ÁFA/év
2.000-10.000 fő lélekszámú település:	160.000 Ft + ÁFA/év
10.000 fő lélekszám feletti település:	200.000 Ft.+ ÁFA/év
Budapest, Megyei jogú város, megyeszékhely:	240.000 Ft + ÁFA/év

Az állami bevételek hatékony kezelésére az ND Nonprofit Zrt. kiemelt figyelmet fordított. 2013. évben, a kiszámlázott koncessziós díjak 99.7%-a pénzügyileg rendezésre került.